

31.10.2018

MEDDELELSE TIL MEDLEMMERNE

Om: Andragende nr. 0892/2017 af M. M., italiensk statsborger, om forskelsbehandling som følge af manglende anvendelse med tilbagevirkende kraft af den nye skatteordning på trøffelproducenter i Italien

1. Sammendrag

Andrageren, som er juridisk repræsentant for virksomheden Appennino Food Group – en distributør af frugt- og grøntsagsprodukter, herunder trøfler – anfører, at Italien har krænket retten til frie varebevægelser, og at en diskriminerende skatteordning anvendes over for de kunder, der køber trøfler fra lejlighedsvis samlere. Mere specifikt henviser andrageren til lov nr. 122/2016 ("europæisk lovgivning 2015-2016"), som ændrede skattebestemmelserne for sektoren med henblik på at løse de væsentlige problemer, som Kommissionen havde påpeget under den administrative fase af traktatbrudsproceduren (EU Pilot 8123/15). Kommissionen påpegede bl.a., at den omvendte betalingspligt for moms, der er fastsat ved en tidligere lov (lov nr. 311/2004), som gjorde det muligt at egenfakturere for at sikre, at det er modtageren og ikke leverandøren af varerne og tjenesteydelserne, der betaler moms til skattemyndighederne, tilsidesatte princippet om momsneutralitet ved at anvende afgiften to gange, eftersom efterfølgende videresalg af varerne til den endelige forbruger omfattede en yderligere momsopkrævning til den normale sats (22 %). Med lov nr. 122/16 satte Italien en stopper for denne fordrejning af momsordningen, men først med gyldighed fra 1. januar 2017 og uden tilbagevirkende kraft. Som følge heraf modtager den kategori af virksomheder, som andrageren repræsenterer, fortsat anmodninger om betaling af afgifter, der forfalder indtil den 31. december 2016, på grundlag af en lov, der er i strid med momsdirektiverne (2004/7/EØF og 77/388/EØF). Andrageren opfordrer derfor til en fornyet indsats fra de europæiske institutioner.

2. Opfyldelse af betingelserne for behandling

Andragendet opfylder betingelserne for behandling (fastslået den 21. december 2017). Kommissionen anmodet om oplysninger (forretningsordenens artikel 216, stk. 6).

3. Kommissionens svar, modtaget den 27. april 2018

Kommissionen beklager, at de nationale myndigheder på en tidsmæssig begrænset måde har anvendt den nationale lovgivning på andrageren, som nu er ophævet efter Kommissionens indgriben i forbindelse med en EU-pilotprojektprocedure.

Selv om den gældende nationale lovgivning kan anses for at være i overensstemmelse med EU-retten, anerkender Kommissionen, at konstateringen af en tidligere overtrædelse kan have konsekvenser for de rettigheder, som borgerne har i henhold til EU-retten.

I den foreliggende sag mener Kommissionen, at det er Den Europæiske Unions Domstols (EU-Domstolens) retspraksis med hensyn til medlemsstaternes erstatningsansvar for skader, der er forårsaget af tilsidesættelse af EU-retten, som bør sikre beskyttelse af andragerens rettigheder. Borgere, som mener, at de har lidt skade på grund af en overtrædelse af EU-retten begået af en medlemsstat i fortiden, og som derfor ikke kan forfølges af Kommissionen via et søgsmål baseret på artikel 258 i TEUF, kan stadig påberåbe sig denne medlemsstats ansvar gennem et erstatningssøgsmål ved de nationale domstole i henhold til de betingelser, der er fastsat af EU-Domstolen¹.

Konklusion

Hvis der bliver anlagt et sådant erstatningssøgsmål, tilkommer det de kompetente nationale domstole at fastslå, om det er en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse af de EU-retlige bestemmelser, som Italien var ansvarlig for i fortiden. Dette kan i givet fald ske, efter at de nationale domstole har forelagt Domstolen et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af de EU-retlige bestemmelser, der er relevante i forbindelse med den ophævede nationale lovgivning.

4. Kommissionens svar (REV), modtaget den 31. oktober 2018

I henhold til artikel 260 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) er det kun Den Europæiske Unions Domstol (EU-Domstolen), der kan fastslå, om en medlemsstat ikke har opfyldt sine forpligtelser i henhold til EU-retten.

Efter udvekslinger mellem Kommissionens tjenestegrene og de italienske myndigheder inden for rammerne af en EU Pilot-procedure (forud for indledningen af en eventuel traktatbrudsprocedure) blev den italienske lov nr. 311 af 30. december 2004 om en afgift på transaktioner mellem amatør-samlere og lejlighedsvis samlere og den første køber af træfler ændret for at bringe den i overensstemmelse med EU-retten. Denne ændring blev foretaget ved artikel 29 i europæisk lovgivning 2015-2016, som blev offentliggjort i lovtidende den 8. juli 2016 og trådte i kraft den 1. januar 2017.

Selv hvis Kommissionens tjenestegrene var af den opfattelse, at den pågældende lovgivning var uforenelig med EU-retten, blev der aldrig indledt en traktatbrudsprocedure, der kunne give anledning til en dom fra EU-Domstolen.

¹ Se i denne henseende især dom af 19. november 1991, Francovich, C-46/93 og C-9/90, EU:C:1991:428, og dom af 5. marts 1996, Brasserie du pêcheur, C-46/93 et C-48/93, EU:C:1996:79.

Kommissionen bemærker, at der stadig verserer sager i Italien som følge af anvendelsen af den gamle lovgivning på retlige forhold, der opstod, før loven blev ændret. I sådanne situationer tilkommer det den nationale domstol ikke at anvende en bestemmelse i national ret, som efter dens opfattelse er i strid med EU-retten, som Commissione Tributaria Regionale di Piemonte har gjort mindst én gang i en afgørelse, som andrageren har fremsendt.

For så vidt angår andragerens sag har Commissione Tributaria Provinciale di Bologna, for hvilken der er indbragt klager over skatteårene 2011 til 2015, udsat sagen ved ordre af 22. februar og 18. april 2018 i afventning af foranstaltninger i forbindelse med dette andragende. Det ser ud til, at man afventer en "afgørelse fra Europa-Kommissionen", som forhindrer, at der i umiddelbar fremtid kan opstå skader som følge af anvendelsen af den gamle lovgivning på andrageren.

Konklusion

Kommissionen gentager, at eftersom den italienske lovgivning allerede er bragt i overensstemmelse med EU-retten, er der ikke længere grund til at indlede en traktatbrudsprocedure, hvis formål ville være afsigelsen af en dom, der fastslår traktatbruddet. Til gengæld bør den nationale domstol, der behandler en tvist vedrørende den periode, hvor den kontroversielle nationale lovgivning har været i kraft, ikke anvende denne lovgivning, hvis den finder, at den ikke er i overensstemmelse med EU-retten. I tvivlstilfælde kan den nationale domstol forelægge EU-Domstolen et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten og navnlig spørgsmålet om, hvorvidt momsdirektivet skal fortolkes således, at det ikke er til hinder for en bestemmelse som f.eks. den kontroversielle italienske bestemmelse. Efter en eventuel dom fra EU-Domstolen vil skattemyndighederne og de nationale domstole være forpligtet til at følge Domstolens fortolkning. Endelig vil både en retsafgørelse på nationalt plan, der udelukker anvendelsen af lovgivning, der er uforenelig med EU-retten, og en retsafgørelse med samme resultat på baggrund af en præjudiciel afgørelse, give den pågældende mulighed for at tage de nødvendige skridt til at kræve erstatning for den skade, vedkommende har lidt som følge af anvendelsen af national lovgivning i strid med EU-retten.